

Gedragprotocol

Inhoud:

1. Voorwoord
2. Waarom een gedragprotocol?
3. Pestprotocol
 - Wat verstaan wij onder pesten.
 - Kenmerken van de pester, de meelopers en de gepeste.
 - Signalen die wijzen op pestgedrag.
4. Op welke wijze wordt op onze school gewerkt aan het voorkomen van pestgedrag?
5. Hoe wordt er gehandeld in situaties, waarin pestgedrag wordt gesignaleerd?
6. Gedragprotocol.
 - Wat verstaan wij onder ongewenst gedrag op de Zaanenschool.
 - Welke soorten verstoringen onderscheiden wij?
 - Hoe handelen wij?
7. Evaluatie.
8. Bijlagen
 - Escalatieladder
 - Stappenplan/ nadenkformulier
 - Gedragsplan

1. Voorwoord:

Op onze school werken wij met KWINK, dit is een methode hoe wij met elkaar omgaan. Wij helpen leerlingen vaardigheden te ontwikkelen om nu en later succesvol mee te kunnen doen in de maatschappij. De Zaanenschool is een plek waar kinderen leren om nu in het klein en straks in het groot, een actieve en positieve bijdrage te leveren aan de (multiculturele) samenleving.

Bij KWINK bouwen we aan persoonlijke groei, sociaal emotionele ontwikkeling, een sterke groep en een veilige school. Daarbij wordt veel aandacht besteed aan *groepsvorming, conflict hantering, communicatie, omgaan met gevoelens, verantwoordelijkheid nemen en aandacht voor elkaar hebben*.

Sociaal emotioneel leren gaat uit van vijf gedragscompetenties: Besef van jezelf, Zelfmanagement, Besef van de ander, Relaties hanteren en Keuzes maken. Leerlingen ontwikkelen vaardigheden om nu en later succesvol mee te kunnen doen in de maatschappij. Daarover is veel te ontdekken. Daarom nemen we acht schooljaren om samen met de leerlingen te werken aan deze gedragscompetenties. Spelenderwijs uiteraard, daarbij spelen de digitale KWINK lessen een belangrijke rol.

Pesten is een aandachtspunt, dat ook binnen onze school continu onze aandacht verdient. Via de KWINK benadering zorgen wij dat wij preventief werken, zodat pestgedrag wordt geminimaliseerd. We zijn ons bewust van groepsprocessen en zien en horen leerlingen. Bij pestgedrag gaan we als leerkracht in gesprek met de leerlingen die zijn betrokken en met

ouders. De gedragsspecialist ondersteunt de leerkracht hierbij waar mogelijk, dit kan bijvoorbeeld in de vorm van een advies of het maken van een plan.

Vanuit de thuissituatie kunnen ouders ook helpen om pestgedrag te beperken. Stimuleer uw kind om erover te praten. Informeer de school zo precies mogelijk wat er tussen wie gebeurt is. Wij zullen hier serieus en discreet mee omgaan.

2. Waarom een gedragsprotocol?

We vinden het belangrijk dat kinderen zich in onze school veilig voelen en thuis voelen. Wij streven naar een ontspannen, prettige en open sfeer, waarin kinderen zich gerespecteerd voelen en ervaren dat er voor iedereen de nodige aandacht is. Zo'n werksfeer wordt ook wel pedagogisch klimaat genoemd. Het is een basisvoorwaarde voor het bereiken van goede leerresultaten en een positieve persoonlijke ontwikkeling. Een belangrijk kenmerk hiervan is dat kinderen zich veilig voelen.

Ook binnen onze school komen er situaties voor waarin kinderen zich onzeker, ontevreden, jaloers of achtergesteld voelen. Er wordt een slachtoffer gevonden en er worden meelopers gevonden. De basis voor een pestsituatie is gelegd en kan opgestart worden. Pestgedrag kunnen en willen we niet negeren en accepteren.

Met dit protocol willen we pestgedrag en grensoverschrijdend gedrag aanpakken en voorkomen. We maken het gedrag en de rollen die erbij horen bespreekbaar. Het is onderdeel van het Sociale veiligheidsplan van school, welke onderdeel is van TWijs.

Schoolbrede afspraken hebben wij vastgelegd in een kwaliteitskaart "pedagogische klimaat". Onze schoolregels en groepsafspraken zijn duidelijk zichtbaar in alle klassen van onze school. Ze worden regelmatig met de kinderen besproken en gelden ook in de gangen (waar de schoolregels ook terug te vinden zijn), de algemene ruimtes en het schoolplein.

De basisregels van onze school zijn:

- Iedereen hoort erbij.
- Ik luister naar een ander.
- Ik ben eerlijk.
- Ik praat aardig over en tegen een ander.
- Ik doe een ander geen pijn.
- Ik ben verantwoordelijk voor mijn gedrag.

Het anti- pestprotocol en gedragsprotocol is een middel om de volgende doelstellingen te bereiken:

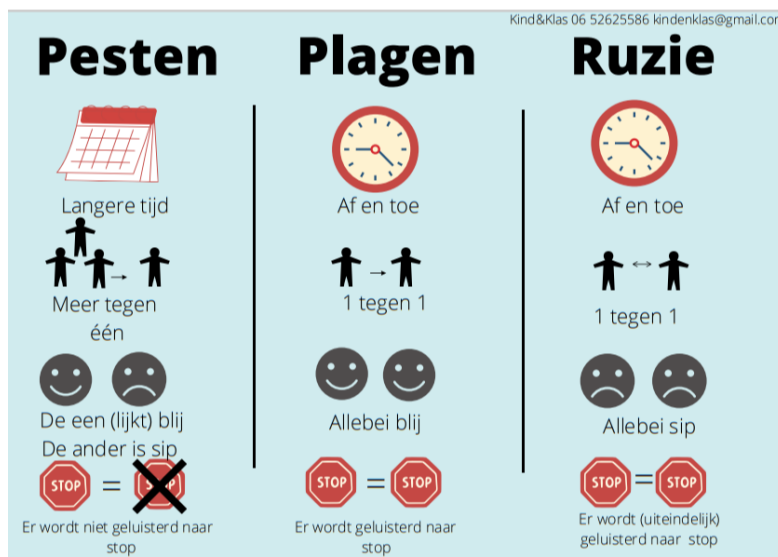
- De leerkrachten kunnen het pestgedrag en ongewenst gedrag signaleren en onderkennen.
- Dit protocol vormt een plan van aanpak voor het voorkomen, signaleren en aanpakken van pestgedrag en ongewenst gedrag.

- Door regels en afspraken zichtbaar te maken, kunnen leerlingen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.
- Door elkaar te steunen en door wederzijds respect te tonen, stellen we alle leerlingen in de gelegenheid om met plezier naar school te gaan en zich te ontwikkelen.

3. **Pestprotocol**

Wat verstaan wij onder pesten?

Pesten en plagen zijn niet hetzelfde.

<u>Plagen:</u>	<u>Pesten:</u>
Is van korte duur of tijdelijk.	Gebeurt herhaaldelijk, systematisch en langdurig.
Is onschuldig en spontaan en kan gepaard gaan met humor.	Bewust iemand kwetsen of kleineren.
Speelt zich af tussen gelijken	Machtsverschil tussen pester en gepeste.
Meestal 1 tegen 1	Meestal een groep tegen 1 slachtoffer.

Een definitie van pesten op school luidt als volgt:

“Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een leerling of een groep leerlingen van een of meer leerlingen, die niet meer in staat zijn zichzelf te verdedigen.”

Met deze definitie is het verschil tussen pesten en plagen duidelijk aangegeven.

Belangrijk is altijd te checken bij een leerling of iets als plagen of pesten ervaart.

Kenmerken:

Niet alle leerlingen die de kenmerken van slachtoffer vertonen worden gepest en ook niet alle leerlingen die veel van de kenmerken van de pester vertonen, pesten. Toch is uit onderzoek gebleken dat bij pesters en slachtoffers bepaalde kenmerken opvallen.

Mogelijke kenmerken van de pester en de meelopers:

Er bestaat verschil tussen de leider(s) en de meelopers. De echte pester neemt bij het pesten het initiatief en de meelopers doen mee met het pesten, maar doen dit met andere motieven. De meelopers pesten mee, omdat ze bang zijn dat ze anders zelf slachtoffer worden. Door mee te doen denken zij bij de groep te horen.

Mogelijke kenmerken van de pester:

- De leerling is mondiger en lichamelijk sterker dan het slachtoffer.
- De leerling kijkt neer op het slachtoffer.
- De leerling reageert agressief.
- De leerling denkt dat zijn pestgedrag hem stoerder maakt bij de andere groepsleden.
- Pesten zet de leerling hoger op de hiërarchische ladder.

Mogelijke kenmerken van de gepeste:

- **Anders** – De leerling is anders dan de andere leerlingen. Denk aan uiterlijk, kleding, herkomst, gedrag, manier van praten ed.
- **Gevoelig** – De leerling is gevoelig voor pestgedrag. Vaak gaat het om passief, angstig, of volgbaar gedrag.
- **Sociale vaardigheden** – De leerling heeft moeite met sociale vaardigheden.
- **Hulpeloos** – De leerling blijkt fysiek en verbaal niet zo sterk te zijn en kan of durft de pester niet van zich af te houden.

Signalen die wijzen op pestgedrag:

Door het goed observeren van de leerlingen in verschillende onderwijsleer- en spelsituaties kan pesten al in een vroeg stadium worden gesignaleerd. Er wordt dan op gepaste wijze ingegrepen.

Mogelijke signalen voor het herkennen van een gepest kind:

- Leerlingen kunnen het gevoel hebben dat ze niets goed doen.
- Leerlingen die gepest zijn voelen zich soms heel alleen.
- Schoolresultaten worden opeens slechter.
- Het gaat minder goed op school.
- Gepeste leerlingen zijn soms bang om naar school te gaan.

- Als er groepjes worden gekozen blijft deze leerling als laatste over.
- Leerlingen zijn bang om nieuwe vrienden te maken.
- Ze voelen zich somber.
- Gepeste leerlingen gaan op den duur geloven wat de pesters over ze zeggen.

Mogelijke signalen voor het herkennen van een kind dat pest:

- De leerling wil altijd de baas zijn en vindt het moeilijk om vrienden te maken of samen te werken.
- De leerling verdraagt geen kritiek.
- De pester kan zich moeilijk inleven in de gevoelens van anderen.
- De leerling vindt het moeilijk wanneer grenzen worden aangegeven.
- De leerling is regelmatig brutaal tegen een zwakker iemand. Dat kan een leerling en/of een volwassene zijn.

Mogelijke signalen voor het herkennen van pestgedrag in de klas:

- Er is een ongezellige sfeer in de klas.
- Sommige leerlingen halen slechtere cijfers, omdat ze het niet leuk meer vinden in de klas.
- Klasgenoten voelen zich schuldig. Ze vinden dat ze iets tegen het pesten zouden moeten doen, maar durven dit niet omdat ze bang zijn zelf gepest te worden.

4. Op welke wijze wordt er op onze school gewerkt aan het voorkomen van pestgedrag?

Ter voorkoming van pestgedrag zijn in onze school de volgende maatregelen genomen en hanteren we de volgende werkwijzen:

- I. We hanteren duidelijke schoolregels en groepsafspraken. Deze worden met de leerlingen besproken. In groep 1 t/m 8 hangen deze regels en afspraken duidelijk zichtbaar in het lokaal en op de gang.
- II. Positief gedrag wordt benoemd en beloond. Wij gebruiken positief taalgebruik en geven leerlingen positieve waardering en feedback. Dit doen we verbaal en non-verbaal. We leren aan de leerlingen ook positief naar elkaar te gedragen.
- III. In kringgesprekken en lessen “Sociaal-Emotionele vorming”, wordt vanuit 'Kwink' gericht aandacht besteed aan hoe je met elkaar omgaat en hoe je een oplossing kunt zoeken voor pestgedrag.
- IV. In alle groepen wordt wekelijks een les sociaal-emotionele vorming gegeven, d.m.v. het programma van 'KWINK'. Door het opbouwen van een persoonlijke band met een leerling is hij of zij meestal goed aanspreekbaar op ongewenst gedrag. Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in de groep, aanpak van ruzies komen aan de orde in kringgesprekken of binnen een thema.
- V. We informeren ouders over het programma van 'KWINK' door het sturen van nieuwsbrieven. Door ouders aan het begin van het schooljaar te vertellen over 'KWINK' tijdens de informatieavond of informatiebrief. Het voorbeeld van de leerkracht (en thuis van de ouders) is van groot belang.
- VI. Tijdens de pauzes op het schoolplein is er toezicht. We hanteren duidelijke gedragsregels en afspraken.
- VII. Twee keer per jaar wordt bij alle leerlingen van groep 5 t/m 8 een veiligheidsthermometer afgenomen. Indien nodig wordt er vaker een meting gedaan. Naast de leerling vult ook de leerkracht een meting in. Deze

veiligheidsthermometer kan voor de leerkracht reden zijn om opnieuw aandacht te besteden aan de regels en afspraken.

- VIII. In de klas worden werkvormen gehanteerd waarin leerlingen gestimuleerd worden om samen te spelen en te werken.

5. Hoe wordt er gehandeld in situaties waarin pestgedrag wordt geconstateerd?

Er zijn verschillende manieren om het pesten aan te pakken. Binnen onze school hebben wij ervoor gekozen om te werken met “De oplossingsgerichte pestaanpak” (OPA).

(Bron: Van gedragsregulering naar opvoeding: Leo Pauw. 2014)

Deze aanpak bestaat uit een aantal achtereenvolgende gesprekken tussen een leerkracht (of IB'er, KWINK-coach) en leerlingen: eerst met de gepeste leerling alleen, vervolgens met een zorgvuldig samengestelde groep leerlingen inclusief de pester(s). Dit is de groep die voor verandering en steun gaat zorgen en noemen we “Steungroep”.

Het idee achter deze aanpak is dat er een beroep wordt gedaan op het verantwoordelijkheidsgevoel van de groep. Door niet te beschuldigen, maar door empathie op te roepen en iedereen als potentiële oplosser van het probleem te zien, worden de positieve krachten in zo'n groep gestimuleerd.

Deze aanpak past goed binnen de principes van 'KWINK'; leerlingen betrekken bij het probleem, de positieve invloed van leeftijdsgenoten benutten en verantwoordelijkheid en zorg voor elkaar hebben.

De aanpak:

Vanaf stap 1 wordt verslag gedaan in Parnassys en de anti-pestcoördinator (KWINK-coach) en I.B.-er op de hoogte gebracht.

Stap 1:

Een gesprek met het slachtoffer door de leerkracht, IB'er of KWINK-coach en de ouders van het slachtoffer. Het doel van het gesprek is informatie te krijgen over de beleving van het slachtoffer, de namen van de betrokkenen, niet-betrokkenen en leerlingen die wel vriendelijk zijn tegen het slachtoffer.

Samen stellen zij de steungroep samen. Dit is een groep van vijf tot acht leerlingen. In deze groep zitten meelopers, pesters en “toeschouwers”.

Stap 2:

Zo snel mogelijk na het gesprek met het slachtoffer volgt een gesprek met de steungroep, zonder het slachtoffer. Dit gesprek kent 4 fasen:

Fase 1: Het probleem wordt aan de groep uitgelegd.

Fase 2: Gedeelde verantwoordelijkheid. Iedereen kan helpen het beter te maken voor de gepeste.

Fase 3: De groep komt met ideeën om ervoor te zorgen dat het slachtoffer zich veiliger gaat voelen.

Fase 4: De leerkracht draagt de verantwoordelijkheid over aan de groep en geeft hen vertrouwen.

Vervolgens gaat de groep meteen aan het werk. Zij steunen en helpen de gepeste leerling gedurende de dag. Indien nodig nemen de leden contact op met de leerkracht.

Na een week komt de steungroep opnieuw bij elkaar. Onder leiding van de IB'er, leerkracht of KWINK-coach vertellen zij hoe het gaat.

Stap 3:

Na het gesprek met de steungroep heeft de IB'er/leerkracht ook een gesprek met de gepeste leerling. Nagegaan wordt of het beter is gegaan.

Stap 4:

Een week daarna is er een tweede gesprek met de leden van de steungroep. Dit keer met iedereen individueel. Tijdens dit gesprek wordt gesproken over de bijdrage die iedereen geleverd heeft.

De leerkracht observeert gedurende de gehele periode en zal wanneer dit nodig is de steungroep en/of de gepeste leerling eerder bij haar nemen voor een gesprek.

In de meeste gevallen is na deze periode het pesten afgelopen. Indien nodig volgen er meer gesprekken met de steungroep en de gepeste leerling.

Na twee weken moet de situatie zichtbaar en voelbaar verbeterd zijn. Wanneer de situatie ongewijzigd blijft volgt stap 5.

Stap 5:

Ouders van de pester(s) worden uitgenodigd voor een gesprek om de ernst van de situatie te delen. Doel: rust brengen in de groep en de pester bewust maken van de ernst van de situatie.

Beide betrokkenen, pestslachtoffer en pester krijgen begeleiding van leerkrachten en/ of externe deskundige.

Stap 6:

Ouders van het pestslachtoffer worden weer uitgenodigd voor een gesprek, wanneer het pestslachtoffer zich onveilig blijft voelen. Er wordt direct gezocht naar een intensievere ondersteuning. Op dat moment is er aanvullende hulp nodig om de problemen op te lossen. Er kan gekozen worden voor een bredere zorgaanpak. De intern begeleider neemt, mocht het nodig zijn, contact op met een externe partij, zoals de CJG-coach, de schoolarts van de GGD/ Jeugdzorg.

Stap 7:

In extreme gevallen wordt een pester geschorst of verwijderd. Meer informatie over schorsing is terug te vinden in de schoolgids.

Vertrouwenspersoon is Marina Kroon van Diest email: marina.kroonvandiest@twijs.nl

Kwinkcoach is Mignon Delver email : mignon.delver@twijs.nl

6. Gedragprotocol:

Wat verstaan wij onder ongewenst gedrag op de Zaanenschool?

Een leerling vertoont ongewenst gedrag waardoor medeleerlingen en/of medewerkers zich op school niet meer veilig voelen, omdat de leerling:

- fysiek geweld gebruikt,
- pest,
- treitert,
- misbruik maakt van macht,
- bedreigt,
- chanteert,
- scheldt,
- agressief gedrag vertoont,
- discrimineert,
- aanwijzingen van leerkrachten en/of schooldirectie negeert,
- zich schuldig maakt aan vandalisme.

Welke soorten verstoringen onderscheiden wij.

1.Verstorend gedrag in de les of niet deelnemen aan de les en niet aan het werk gaan.

Vertoont de leerlinggedrag zoals genoemd bij situatie 1,

Werkt de leerling na 3 waarschuwingen gedurende een korte periode op een time in plek in de klas (ongeveer 15 minuten). Herhaalt dit gedrag zich dan wordt er een time out plek gezocht in een andere groep. Mocht dit niet tot het gewenste resultaat leiden, dan neemt de leerkracht contact op met IB of directie. Voor terugkomst in de groep volgt er een korte check-in van wat er van de leerling verwacht wordt en volgt een nieuwe kans. Deze check-in wordt vastgelegd in het "nadenkformulier"(zie bijlage). Ouders worden op de hoogte gebracht.

Voor leerlingen van uit groep 1-4 helpt de leerkracht bij het invullen van het nadenkformulier, of een tekening maken. Vanaf groep 5 vult een leerling zelf het nadenkformulier in. De leerkracht stuurt een Parro bericht naar ouders over hetgeen zich heeft voorgedaan en legt dit vast met het nadenkformulier in Parnassys.

De tweede soort verstoring gaat om:

2. (Non)-verbale agressie; brutaal gedrag jegens leerkracht, schreeuwen en schelden tegen klasgenoten, of fysiek geweld in welke vorm dan ook, tegen wie dan ook.

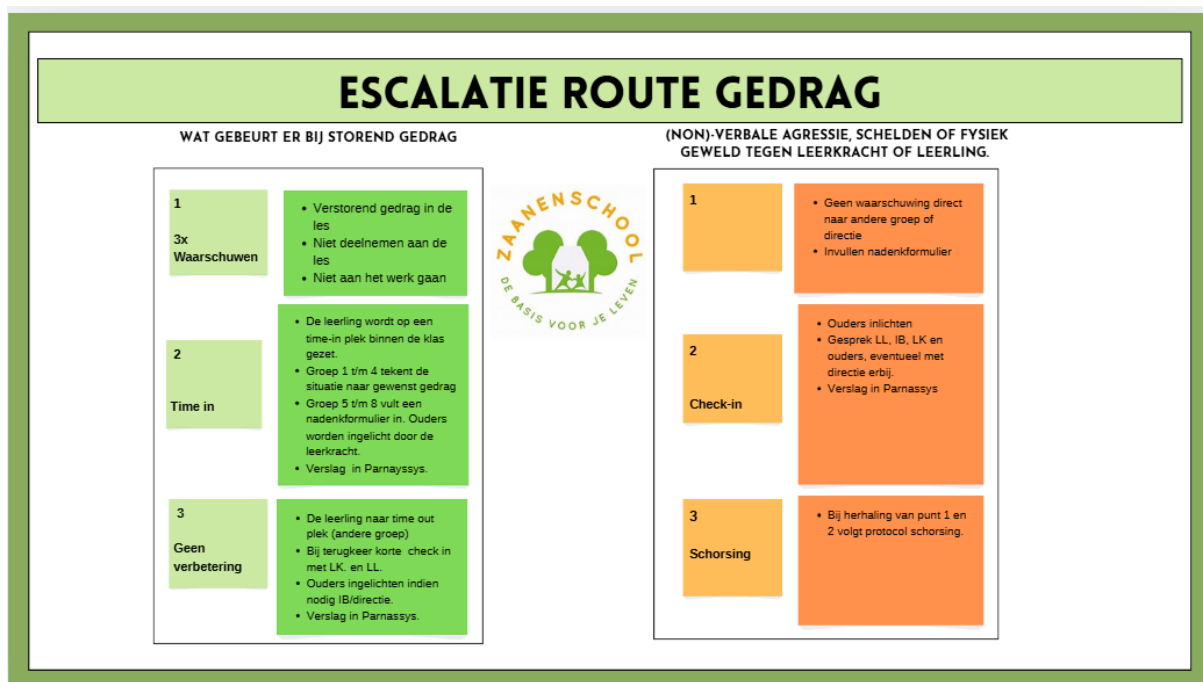
De leerling werkt dan per direct voor de rest van de dag in een andere groep, of gaat naar de directie. Dit wordt ingevuld en vastgelegd in Parnassys, waarna een nieuwe kans volgt. Indien nodig kan in plaats van het nadenkformulier en een gedragsplan worden opgesteld.

Herhaalt de leerling het gedrag zoals genoemd onder punt 2, dan volgen we het vastgestelde **protocol voor schorsing en verwijdering**. De verantwoordelijkheid bij schorsing en/of verwijdering ligt bij de schooldirectie en niet bij de leerkracht.

Tegelijkertijd beseffen we dat schorsing nooit een structurele oplossing is, We blijven kijken naar de ondersteunings- en onderwijsbehoefte van de betreffende leerling.

7. Evaluatie:

Dit pestprotocol is op 1 december 2025 door team / directie en op 14 januari door MR vastgesteld en zal ieder jaar geëvalueerd worden.

Bij dit protocol horen bijlagen:

Iedereen heeft deze bijlagen in zijn klassenmap.

Bijlage 1:

Escalatierroute gedrag.

[Escalatierroute en tekst.pdf](#)

Bijlage 2:

Stappenplan voor groep 1 t/m 5

[Nadenkformulier gedrag groep 1- 5.pdf](#)

Bijlage 3:

Stappenplan voor groep 6 t/m 8

[Nadenkformulier _ stappenplan.pdf](#)

Bijlage 4:

Het gedragsplan

[Gedragsplan Zaanenschool \(1\).docx](#)